

SKYDDSFÖRESKRIFTER

inom skyddsområdet för ytvattentäkten Nedre Glottern, Norrköpings kommun

Nedan angivna föreskrifter, meddelade med stöd av 7 kap. 21-22 §§ miljöbalken (1998:808), gäller inom de skyddszoner som angivits på upprättad skyddsområdeskarta. Skyddszonerna är indelade i Intagsområde, Inre skyddszon – vatten, Inre skyddszon – land samt Yttre skyddszon.

Definitioner

Befintlig verksamhet, befintlig anläggning: Verksamhet, anläggning, etc. som finns då dessa föreskrifter träder i kraft.

Dagvatten: Vatten som rinner av från gator, vägar, tak och andra ytor i samband regn eller snösmältning och som inte tränger ned i marken.

Djurhållning: Djurhållning och djurenheter beräknas enligt bilaga till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd punkt 01-1.

Dräneringsvatten: Överflödigt vatten ur marken som avleds för att hålla torrt runt husgrunder m.m.

Hantering: Med hantering avses tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, lagring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och liknande.

Huvudman: Ansvarig för den allmänna vattenförsörjningen inom en kommun. I Norrköpings kommun är Norrköping Vatten AB huvudman.

Hälsa- och miljöfarliga kemikalier: Ämnen som kan medföra påverkan på vattenmagasinet som i sin tur kan medföra skador på människor, djur, egendom eller miljön.

Begreppet hälso- och miljöfarliga kemikalier omfattar produkter enligt Kemikalieinspektionens definition i KIFS 1999:3 som innehåller hälso- och miljöfarliga ämnen inbegripet mikroorganismer och andra smittämnen.

Petroleumprodukter som bensin, motorolja samt färger, lacknafta och bekämpningsmedel klassas som hälso- och miljöfarliga produkter.

Industriell verksamhet: All slags ej tillfällig produktion, lagring och annan hantering av varor samt laboratorier, partihandel, lager och tekniska anläggningar. Vidare inräknas de kontor och personalutrymmen etc. som behövs för verksamheten. Jord- och skogsbruk ingår inte i "Industriell verksamhet".

Miljöfarlig verksamhet:

1. Utsläpp av avloppsvatten, vätskor eller fasta ämnen från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten.
2. Användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i punkt 1 eller genom förorening av mark, vattenområden eller grundvatten.

Ny verksamhet, ny anläggning m.m.: Verksamhet, anläggning, etc. som etableras efter det att dessa föreskrifter träder i kraft.

Permanent upplag: Upplag som ligger längre än ett år.

Spillvatten: Förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar, m.m. som inte är dagvatten eller dräneringsvatten.

Tomtmark: Med tomtmark avses hus- och villatomter och motsvarande ytor runt bostadshus på jordbruksfastigheter.

Vattenverksamhet: Med vattenverksamhet avses t.ex. uppförande av dammar, fyllning, pålning, bortledande av vatten, sprängning och rensning samt andra åtgärder i vattenområdet som syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Se definition i 11 kap. 2 § miljöbalken.

Föreskrifter

1 § Allmän hänsyn

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken skall allmän hänsyn iakttagas för att undvika att Nedre Glottern förorenas. Av denna bestämmelse framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Det åligger verksamhetsutövare, ägare och nyttjare av fastigheter inom skyddsområdet att vid olycka eller annan omständighet som innebär risk för förorening av Nedre Glottern omedelbart larma SOS Alarm, telefon 112, Norrköping Vatten AB 011-15 15 50 samt Bygg och miljökontoret 011-15 13 20.

2 § Intagsområde

Inom intagsområdet får endast vattentäktsverksamhet bedrivas. Intagsområdets norra gräns markeras tydligt, lämpligen med bojar i vattnet. Enligt Lokala hälsoskydds-föreskrifter för Norrköpings kommun får inte motordrivna båtar eller motorfordon framföras på Nedre Glottern mellan Straffudden och utloppet vid Torshag och inte heller tvätt av fordon utförs inom 50 m från samtliga stränder.

3 § Vattenverksamhet

Inom hela skyddsområdet

Tillstånd krävs för all vattenverksamhet. För vattenverksamhet som faller utanför den tillståndsplikt som råder enligt 11 kap. 9-16 §§ miljöbalken krävs Länsstyrelsens tillstånd.

4 § Hantering av petroleumprodukter och andra för vattnet skadliga ämnen

Inom hela skyddsområdet

Hantering av petroleumprodukter, för annat än bostadsfastighets oljeförsörjning, får inte ske utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden. Hantering av petroleumprodukter regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor, NFS 2003:24 (ersätter NFS 2000:4).

Andra för yt- och grundvattnet skadliga ämnen, t.ex. tjärprodukter, asfalt, oljegrus, fenol, miljöfarliga kemikalier, dammbindnings- och halkbekämpningsmedel (vägsalt) får inte lagras eller tillverkas utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden. Dessa ämnen får inte heller hanteras eller transporteras på sådant sätt att det kan medföra risk för förorening av yt- eller grundvatten.

Inom de inre skyddszonerna

Förbud gäller för underjordiska cisterner. Fordonstvätt med användande av s.k. avfettningsmedel eller dylikt får inte ske på sådant sätt att Nedre Glottern förorenas.

5 § Industriell verksamhet och annan utbyggnad

Inom hela skyddsområdet

Ny industriell verksamhet som utgör en risk för förorening av Nedre Glottern och dess tillflöden får inte etableras. För befintlig industriell verksamhet gäller 1-3 §§ i dessa föreskrifter i tillämpliga delar. Ändringar i sådan verksamhet skall anmälas till Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Inom de inre skyddszonerna

Före utbyggnad av vägar, ledningar och rör, byggnader, badplatser samt beläggning av vägar skall samråd ske med Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

6 § Jordbruk och djurhållning

Inom hela skyddsområdet

Hantering av kemiska bekämpningsmedel regleras av Naturvårdsverkets föreskrifter 1997:2 och 2000:7 och allmänna råd 1997:3. Ensilage och växtnäringsämnen (såsom handelsgödsel, stallgödsel, avloppsslam m.m.) får inte hanteras utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Djurhållning av större omfattning än fem djurenheter, beräknade enligt miljöbalken, skall anmälas till Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Inom intagsområdet och inre skyddszon vatten

Betesdjur får inte hållas utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

7 § Skogsbruk

Inom hela skyddsområdet

Verksamhetsutövare är skyldig att följa miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. och bestämmelserna om kemiska produkter och biotekniska organismer i 14 kap. samt

Naturvårdsverkets föreskrifter 1997:2, 2000:7 och allmänna råd 1997:3. Tillstånd krävs från Byggnads- och miljöskydds nämnden för permanenta upplag av bark och timmer.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Permanent upplag av bark och timmer samt hantering av bekämpningsmedel i samband med dessa får inte förekomma.

Vid planläggning av avverkning skall vattenskyddsfrågor särskilt beaktas. Slutavverkning närmare än 20 m från strandkanten skall anmälas till Byggnads- och miljöskydds nämnden. Nämnden meddelar de föreskrifter som behövs för avverkning och markberedning för skyddet av vattentäkten. Timmerupplag får inte bevattnas eller vattenlagras. Hantering och spridning av växtnäringssämnen och kemiska bekämpningsmedel skall anmälas till Byggnads- och miljöskydds nämnden.

8 § Saknas

9 § Tåktverksamhet och rensningsarbeten

Inom hela skyddsområdet

För tåktverksamhet eller större schaktningsarbeten, t.ex. i samband med väg- eller spårbyggen, skogsdikning och anläggningsarbeten krävs tillstånd från Byggnads- och miljöskydds nämnden. Främmande massor som kan förorena yt- och grundvatten får inte användas.

Maskinellt rensningsarbete i vattendrag, som inte är tillståndspliktiga enligt 11 kap. 15 § miljöbalken skall anmälas till Byggnads- och miljöskydds nämnden.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Maskinella mark- och vattenarbeten får inte utföras utan tillstånd från Byggnads- och miljöskydds nämnden.

10 § Kalkning

Inom hela skyddsområdet

Kalkning av sjöar och vattendrag regleras av Naturskyddsverkets allmänna råd 2001:18.

11 § Uppställning och hantering av arbetsfordon

Inom hela skyddsområdet

För uppställning av arbetsfordon med tillhörande utrustning vid tillfällig eller permanent verksamhet skall risken för oljespill beaktas. Mobila cisterner ska vara besiktade och ha skyddsanordningar som samlar upp läckage. Arbetsfordon som används permanent eller vid tillfälliga arbeten skall ha drivmedel och oljor efter bästa miljöval.

12 § Avledning av spillvatten och dagvatten samt hantering av avfall

Inom hela skyddsområdet

Avloppsvatten (spillvatten eller dagvatten) som kan förorena Nedre Glottern får inte släppas ut inom skyddsområdet.

Enligt 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd krävs tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden för att inrätta en avloppsanordning till vilken vattentoalett skall anslutas eller för att ansluta en vattentoalett till befintlig avloppsanordning. Avloppsledningar och dagvattenledningar skall vara täta, inspekteras regelbundet och vid behov läggas om eller renoveras.

Avfall får inte deponeras.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Ny infiltrationsanläggning för spillvatten får inte anordnas. Avloppsanordning för bad-, disk- och tvättavloppsvatten (BDT-vatten) får inte anordnas utan tillstånd. Vatten från garage eller andra ytor som kan vara förorenat med oljespill eller kemikalier får inte ledas till Nedre Glottern.

13 § Vägar

Inom hela skyddsområdet

Vid nyanläggning av större vägar och järnvägar skall tillses att avledningen av dagvatten från vägområdet/spårområdet ordnas på sådant sätt att utsläpp av spill i samband med olyckor förhindras att nå Nedre Glottern.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Kemiska dammbindnings- och halkbekämpningsmedel får inte spridas.

Snö från trafikerade ytor får inte deponeras förekomma i större omfattning än vad som erfordras för normal drift av vägarna.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Vägar i direkt anslutning till Nedre Glottern ska förses med skyddsanordningar som förhindrar fordon att köra ner i Nedre Glottern.

14 § Anläggningar för värmeutvinning

Inom hela skyddsområdet

Anläggningar för utvinning av värme ur ytvatten och mark skall anmälas till Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Inom intagsområdet och de inre skyddszonerna

Anläggningar enligt ovan får inte anläggas utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

15 § Skjutbanor

Inom hela skyddsområdet

Skjutbanor får inte anläggas utan tillstånd från Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

För befintlig skjutbana skall ändringar i verksamheten anmälas till Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Allmänna upplysningar

1 Tillstånd, anmälningar och tillsyn

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa skyddsföreskrifter prövas – där inte annat anges – av den lokala tillsynsmyndigheten i Norrköpings kommun: Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av Byggnads- och miljöskyddsnämnden.

Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av ytvattentäkten skall lämnas för kännedom till huvudmannen, Norrköping Vatten AB. Huvudmannen skall beredas tillfälle att avge yttrande innan tillståndsmyndigheten eller tillsynsmyndigheten beslutar i ärende som kan innebära risk för påverkan av ytvattentäkten.

2 Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelse, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, skall omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan skall göras till SOS Alarm telefon 112, Norrköping Vatten AB 011-15 15 50 samt Bygg och miljökontoret 011-15 13 20.

3 Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra böter eller fängelse i högst två år enligt 29 kap. 8 § miljöbalken (1998:808).

4 Undantagsregler

Om det finns särskilda skäl kan Byggnads- och miljöskyddsnämnden medge undantag från dessa föreskrifter.

5 Skyltning

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Om överenskommelse inte träffas på frivillig väg kan kommunen enligt 7 kap. 22 § miljöbalken ålägga en markägare att upplåta sin mark för ovan nämnda ändamål.

Skyltningen skall göras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer ”Utmärkning av vattenskyddsområde” från 1998.

Inom intagsområdet gäller dessutom att området skall skyltas med texten: ”Vattenskyddsområde. Ytvattentäkt Motorbåts- och motorfordonstrafik förbjuden”.

6 Ersättning

Ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för

den förlust som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskriften.

7 Ny lagstiftning

Ny lag, förordning eller föreskrift som fastställs efter beslut om föreliggande föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom skyddsområdet gäller utöver här meddelande föreskrifter.

8 Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 1997:2, 14 §, finns bestämmelser om användningen av bekämpningsmedel inom ett vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Naturvårdsverkets allmänna råd 97:3.

Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos Byggnads- och miljöskyddsnämnden. Syftet med bestämmelsen är att kunna skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter.

9 Hantering av brandfarliga vätskor

Vattentäkter måste skyddas för föroreningar som kan skada dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. En liter dieselolja kan göra en miljon liter vatten odrickbart. Oljeföroreningar kan bli kvar under flera år i mark och grundvatten. I Naturvårdsverkets "Föreskrifter och allmänna råd", 2000:4, om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl.a. att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, ska utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas in och omhändertas. Vidare ska fastighetsägaren se till att det finns en informationsskylt med upplysningar om att cisternen ligger inom skyddsområde för ytvattentäkt. Skylten placeras nära påfyllningsanordningen. Cistern eller lösa behållare för en sammanlagd lagrad volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt.

10 Avgränsning av skyddsområdet

Skyddsområdesgränser framgår av karta. Skyddsområdet är indelat i Intagsområde, Inre skyddszon – land, Inre skyddszon – vatten samt Yttre skyddszon. Gränsen för Inre skyddszon – vatten är 10 m in på land, räknat från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd i Nedre Glottern. Nedre Glotterns öar, Gagnargölen, Stora Gransjön, Lilla Gransjön samt vattendraget mellan Såggölen och Nedre Glottern tillhör Inre skyddszon – vatten.